

Budapest, 2013. március 26.

A magyar lakosság belföldi és külföldi utazásai 2012-ben – A KSH keresletfelmérésének adatai alapján –

1. A magyar lakosság többnapos belföldi utazásai 2012-ben

- **2012-ben a magyar lakosság 34,6%-a vett részt többnapos belföldi utazáson**

A Központi Statisztikai Hivatal (KSH) adatai szerint 2012-ben a magyar lakosság 34,6%-a vett részt többnapos belföldi utazáson, a belföldi utazási aktivitás gyakorlatilag megegyezett a 2011. évvel. 1–3 éjszakás utazáson a lakosság 27,0%-a (2011: 26,2%), 4 vagy ennél több éjszakás utazáson a lakosság 18,1%-a (2011: 19,1%) vett részt. (Az egynapos belföldi utazásokról nem készít felmérést a KSH.) A legnagyobb utazási aktivitás a Közép-Magyarország tervezési-statisztikai régióban (40,6%) élőket jellemezte, a legkisebb az Észak-Alföld tervezési-statisztikai régió (28,0%) lakóit.

Az előző évhez képest 2012-ben 10,5%-kal csökkent a magyar lakosság által tett többnapos belföldi utazások száma, ami így is csaknem elérte a 17,1 millió utazást. (2011-ben az előző évhez képest 5,2%-os növekedést tapasztaltunk.) Ezek 73,2%-a 1–3 éjszakás utazás (-14,6%), 26,8%-a 4 vagy több éjszakás (+2,3%) utazás volt.

A belföldi utazásból való kimaradás okai között (akárcsak a megelőző években) az anyagi okok vezetnek (az utazásból kimaradók 51,9%-a említette). A második legnyomósabb indokot az egészségügyi okok jelentik (18,5%). A munkából adódó kötelezettségek 8,2% otthon maradását indokolták. 2011-hez képest nőtt azok aránya, akik az anyagi nehézségeket említették az utazásból való kimaradás okaként, miközben az egészségügyi korlátokat említők aránya nem változott.

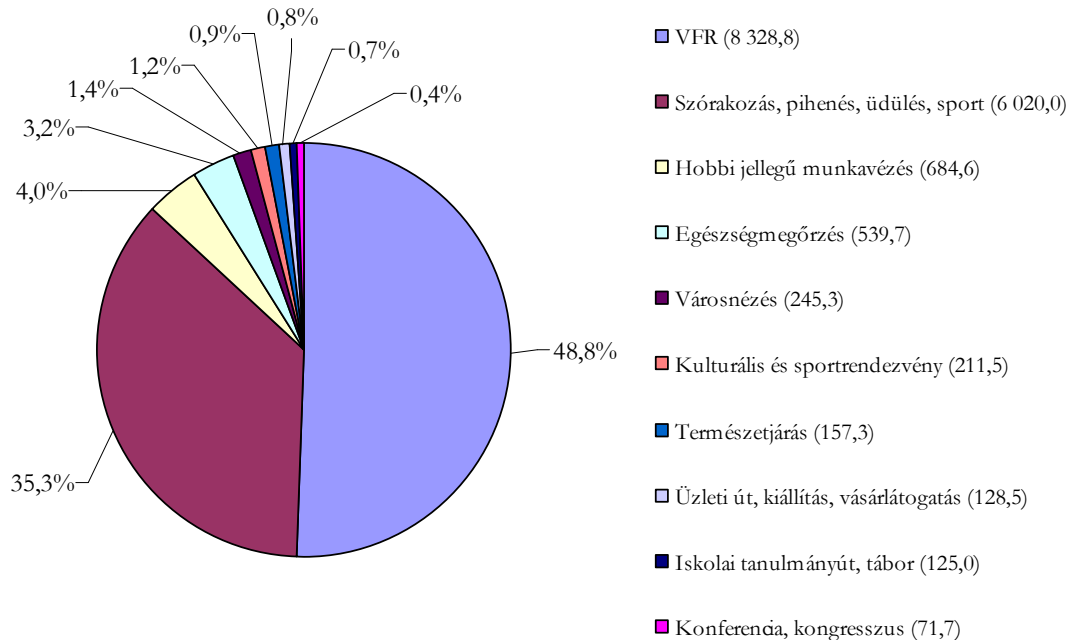
A lakóhely szerint viszonylag jelentős eltérések figyelhetők meg, például az anyagi korlátok átlagon felüli mértékben akadályozták a Dél-Dunántúl, valamint a Dél-Alföld, a Közép-Magyarország és az Észak-Alföld tervezési-statisztikai régió lakóit. Egészségügyi okokat az Észak-Magyarország régióban említettek nagyobb arányban.

- **A turisztikai célú utazások leggyakoribb motivációja a rokonok, barátok, ismerősök meglátogatása, valamint a szórakozás, pihenés, üdülés, sport**

A többnapos belföldi utazások zöme (96,8%-a, 16,5 millió utazás) turisztikai motivációval történt, ami 2011-hez viszonyítva 10,8%-kal (1993 ezer utazással) kevesebbet tesz ki. A turisztikai motivációk közül a leggyakrabban a rokonok, barátok, ismerősök meglátogatását (VFR=Visiting Friends & Relatives) említették (a turisztikai motivációjú utazások 50,4%-a), amit a szórakozás, pihenés, üdülés motiváció követett (36,5%-kal). A turisztikai motivációjú utazások fő cél szerinti megoszlását az 1. ábrán mutatjuk be.

1. ábra

**A turisztikai célú többnapos belföldi utazások megoszlása motiváció szerint
2012-ben (ezer utazás)**

Megjegyzés: A gyógykezelés nem szerepel a KSH kérdőívében.

Forrás: KSH

Többnapos belföldi utazáson összesen 72,0 millió napot töltöttek el a magyarok (7,0%-kal kevesebbet, mint 2011-ben). Többnapos turisztikai célú belföldi utazásra 68,9 millió napot szánt a lakosság (-7,3%). Szórakozás, pihenés, üdülés, sport céllal hozzávetőleg ugyanannyi időt töltöttek el, mint a barátok, rokonok, ismerősök felkeresésével (körülbelül 30,0 ezer napot). A leghosszabb tartózkodási idő az egészségmegőrzés motivációval utazókat jellemezte (5,3 nap), de viszonylag magas az iskolai tanulmányúton, táborozáson (5,1 nap) részt vevők, illetve a szórakozás, pihenés, üdülés, sport (5,0 nap) miatt utazók tartózkodási ideje is.

• A többnapos belföldi utazásokhoz kapcsolódó turisztikai kiadások 0,7%-kal csökkentek

2012-ben a többnapos belföldi utazások során a magyar lakosság 266,6 milliárd forintot költött turisztikai célra, ami 2011-hez képest 0,7%-os csökkenésnek felel meg. Ezen belül a turisztikai motivációjú utazásokra fordított kiadás (257,7 milliárd forint; -0,6%) a teljes összeg 96,6%-át tette ki. A legnagyobb bevétel (159,0 milliárd forint; +0,9%) a szórakozás, pihenés, üdülés, sport motivációval történt utazásoknak köszönhető, jelentősek továbbá a VFR-hoz (54,8 milliárd forint; -3,7%) és az egészségmegőrzéshez (21,5 milliárd forint; -7,4%) kapcsolódó kiadások is.

Az átlagos fajlagos (egy fő egy napjára jutó) költés a többnapos belföldi utazások során 3702 (+6,7%) forint, a többnapos turisztikai célú belföldi utazások során 3742 forint (+7,2%) volt. A legnagyobb fajlagos költés (7612 forint) az üzleti út, kiállítás, vásárlátogatás, valamint az egészségturizmus motivációval utazókat jellemezte (7587 forint), lakóhely szerint pedig a Közép-Dunántúl tervezési-statisztikai régióban élőket (4722 forint).

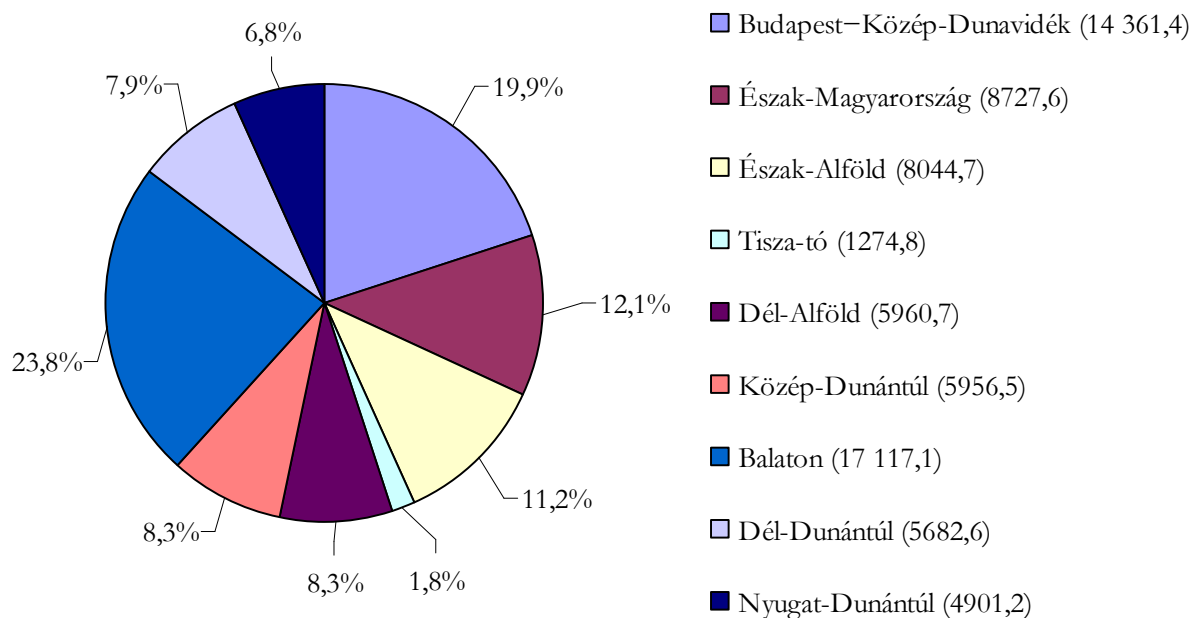
(A hosszabb, négy és több éjszakai utazások esetében szintén az az üzleti út, kiállítás, vásárlátogatás motivációval utazók fajlagos költése a legmagasabb.)

- **A legtöbb időt a Balaton régióban töltötték el, a legtöbb utazás a Budapest–Közép-Dunavidék régióba történt**

A többnapos belföldi utazások *időtartama* alapján a legnépszerűbb úti cél a Balaton turisztikai régió volt 2012-ben: összesen 17,1 millió napot töltöttek itt a magyarok, 2,4%-kal többet, mint 2011-ben. A második „helyezett” a Budapest–Közép-Dunavidék régió 14,4 millió nappal, 2012-ben ebben a régióban töltött idő 4,8%-kal kevesebb volt, mint 2011-ben. A dobogó harmadik fokára Észak-Magyarország került 8,7 millió nappal (2. ábra).

2. ábra

A többnapos belföldi utazások megoszlása időtartam és az úti cél régiója szerint 2012-ben (ezer nap)

Forrás: KSH

A *kiadásokat* figyelembe véve ugyanígy alakult a sorrend, a többnapos belföldi utazások *száma* alapján viszont kissé eltérően: 1. Budapest–Közép-Dunavidék, 2. Balaton, 3. Észak-Magyarország.

Az átlagos tartózkodási idő a Balatonnál (5,6 nap), a Tisza-tónál (4,4 nap) és a Nyugat-Dunántúlon (4,3 nap) volt a leghosszabb. Az egy fő egy napjára jutó költség az utóbbi régióban (5126 forint) és a Balatonon (4607 forint) volt a legmagasabb.

A belföldi utazások során továbbra is az a legjellemzőbb, hogy az úti cél vagy a saját régióban, vagy valamely szomszédos régióban található, továbbá mindenhol népszerű a Balaton és a Budapest–Közép-Dunavidék régió is. A hosszabb, legalább 4 éjszakás utazások legkedveltebb úti célja – Észak-Magyarország és Dél-Alföld – kivételével valamennyi tervezési-statisztikai régióban a Balaton (turisztikai) régió.

Valamennyi turisztikai régióban a rokonok, barátok, ismerősök meglátogatása a legfontosabb motiváció, kivéve a Balatonnál, és a Nyugat-Dunántúlon, ahol a szórakozás, pihenés, üdülés, sport. A második helyen – a Balaton és Nyugat-Dunántúl kivételével – a szórakozás áll. A harmadik legnépszerűbb utazási cél – a Balaton, a Dél-Dunántúl, az Észak-Alföld és a Nyugat-Dunántúl kivételével – a hobbi jellegű munkavégzés. Utóbbi négy régióban az egészségmegőrzés a harmadik hely.

- **A belföldi utazók többsége ismerősöknél vagy szállodában száll meg**

A legfontosabb motivációval összhangban a legnépszerűbb szálláshely is a rokonok, barátok, ismerősök által biztosított szálláshely volt, az utazások 54,3%-ban itt szálltak meg a belföldön utazók. Szállodában 16,8%-ban, saját nyaralóban, házban 16,1%-ban aludtak a belföldi utazók. (2011-ben saját nyaralóban 16,6%-ban, szállodában 14,1%-ban szálltak meg.) Az utazáson eltöltött napokat figyelembe véve kissé nagyobb, 19,3%-os a saját nyaraló, ház részesedése. (Ami viszont némileg alacsonyabb a 2011-es részesedésnél.)

A kiadásokat tekintve ugyanakkor kiemelkedő a szállodában megszálló turisták részesedése: az összes kiadás 43,5%-a (115,9 milliárd forint, ami 2011-hez képest 2,6%-os növekedést jelez) tőlük származott 2012-ben. Ez a szállodában megszálló turisták átlagot meghaladó, 8771 forintos fajlagos költségének köszönhető.

A különböző motivációval utazók között jelentős eltérések figyelhetők meg az igénybe vett szálláshelyek tekintetében:

- a szórakozás, pihenés, üdülés, sport motivációval utazók elsősorban szállodában és saját nyaralóban,
- a városnézés céljából utazók rokonoknál, barátoknál, ismerősöknél és szállodában,
- a természetjárók saját nyaralóban, házban, illetve panzióban,
- az egészségük megőrzése miatt utazók szállodában és panzióban,
- a konferenciára, kongresszusra utazók szállodában,
- az üzleti utazók szállodában és panzióban,
- a kulturális vagy sportrendezvényre utazók szintén rokonoknál, barátoknál, ismerősöknél, illetve turistaszállókban és ifjúsági szállókban szállnak meg.

- **A legnépszerűbb közlekedési eszköz a személygépkocsi**

Belföldön messze a legnépszerűbb közlekedési eszköz a személygépkocsi, motor és lakóautó kategória (72,2%), amit az autóbusz (15,1%) és a vasút (12,3%) követ. A belföldön vonattal utazók részesedése 2,1 százalékponttal csökkent 2011-hez viszonyítva.

- **Az utazási tervek és a megvalósult utazások nem mindig esnek egybe**

2012-ben a KSH a legelső, áprilisi megkérdezés során az év hátralévő részére vonatkozó utazási tervekről is érdeklődött. 2012 áprilisában 7779 fő mondta azt, hogy tervez többnapos belföldi utazást az év hátralévő részében, de az év végén csak 4343 fő számolt be valóban ilyen utazásról. Volt azonban 1952 olyan személy is, aki áprilisban még nem tervezett utazást, de később mégis utazott. Tehát az utazást tervezők 55,8%-a, az utazást nem tervezők 16,4%-a vett részt többnapos belföldi utazáson a vizsgált három negyedév során.

2. A magyar lakosság külföldi utazásai 2012-ben

- **2012-ben a magyar lakosság összesen 16,1 millió külföldi utazást tett**

2012-ben a magyar lakosság összesen 16,1 millió külföldi utazást tett, 3,0%-kal kevesebbet, mint egy évvel korábban. Ezek több mint kétharmada (69,8%-a, vagyis 11,3 millió utazás) egynapos utazás volt. 2011-hez képest az egynapos külföldi utazások száma 0,3%-kal, a többnapos külföldi utazások száma (2012-ben 4,9 millió utazás) 8,5%-kal csökkent.

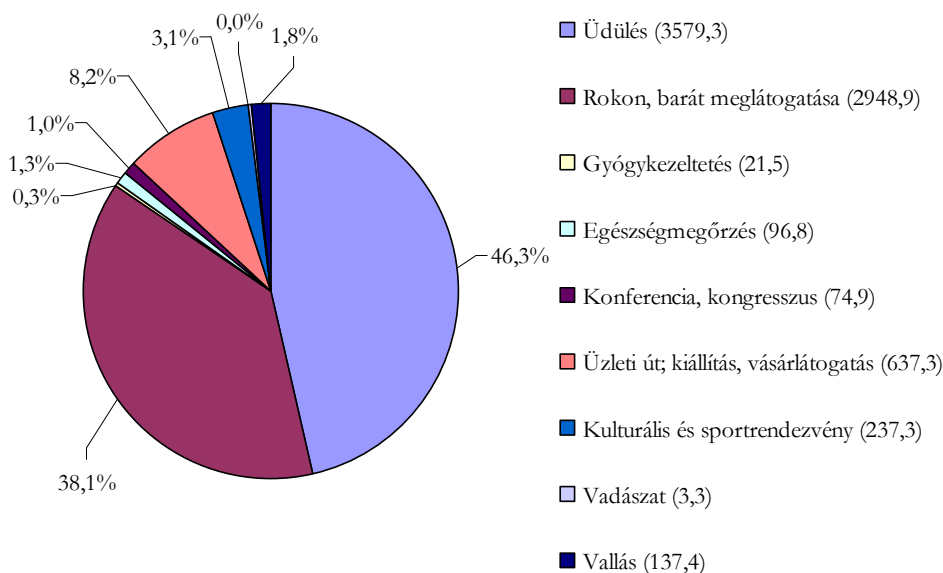
Az összes utazás 47,9%-a (7,7 millió utazás) történt turisztikai motivációval. A turisztikai célú utazások száma 2011-hez képest 3,8%-kal csökkent. Az egynapos utazások nagyobbik része (69,2%-a) nem turisztikai céllal, hanem vásárlás, tanulás, munkavégzés és üzletelés céljából történt, miközben a többnapos utazások többségét (87,4%-át) valamilyen turisztikai motiváció vezérelte. Ez utóbbi motivációval 4,3 millió külföldi utazás történt, amely 2011-hez képest 8,1%-os csökkenést jelentett. A turisztikai motivációjú külföldi utazások 44,9%-a egynapos, 55,1%-a többnapos volt.

- **A külföldre utazó turisták leggyakoribb motivációja az üdülés**

A turisztikai célú (egy- vagy többnapos) külföldi utazások legfontosabb motivációja az üdülés (46,3% említette), valamint a rokonok, barátok meglátogatása (38,1%) volt 2012-ben. A harmadik leggyakrabban említett ok az üzleti út, illetve valamilyen kiállítás, vásár meglátogatása volt (8,2%). Gyógykezeltetés, egészségmegőrzés céljából, valamint vallási okokból elsősorban egy napra látogattak külföldre a magyarok. A motivációk megoszlását a 3. ábrán mutatjuk be.

3. ábra

A turisztikai célú külföldi utazások megoszlása motiváció szerint 2012-ben (ezer utazás)

Forrás: KSH

- **Jelentős mértékben csökkent a külföldi utazásokon eltöltött idő**

2012-ben összesen 43,9 millió napra utaztak külföldre a magyarok, 14,7%-kal kevesebbre, mint egy évvel korábban. A visszaesést többnyire a többnapos külföldi utazásokon eltöltött idő (18,8%-os) csökkenése okozta, ugyanakkor az egynapos utazások száma is kevesebb volt 2012-ben.

Turisztikai céllal 30,9 millió napot töltött külföldön a magyar lakosság, 8,7%-kal kevesebbet, mint 2011-ben. Ez a többnapos turisztikai célú utazásokon eltöltött idő 10,0%-os csökkenéséből adódott, miközben az egynapos turisztikai célú utazásokon eltöltött idő 2,1%-kal nőtt.

- **A többnapos turisztikai célú külföldi utazások átlagos időtartama 6,4 nap**

A külföldre történő utazások átlagos hossza 2,7 nap volt 2012-ben, ami a 2011-es 3,1 naphoz képest kissé rövidebb utazásokat jelez. A turisztikai célú külföldi utazások átlagos időtartama 4,0 nap volt, az utazás motivációjától függően azonban a tartózkodási idő igen változatos képet mutat: a vallási célú utazások átlagosan 1,5 napos időtartamától az üdülés miatti utazások átlagosan 4,1 napos időtartamáig. A többnapos turisztikai célú utazások átlagos hossza 6,4 nap. A többnapos utazások közül a gyógykezeltetés és az üdülés céljából történő utazások hossza emelkedik ki, amely mindkét esetben átlagosan 6,8 nap (a gyógykezeltetés esetében jelentős a csökkenés, 2011-ben átlagosan 15,0 napot töltöttek külföldön ezen motivációval) volt.

- **Turisztikai célú külföldi utazásra 386,8 milliárd forintot költött a magyar lakosság**

A külföldi látogatások során a magyarok összesen 516,2 milliárd forintot költöttek el, 3,5%-kal kevesebbet, mint 2011-ben. Ebből a turisztikai célú külföldi utazások részesedése 74,9%, vagyis 386,8 milliárd forint volt, ami 0,5%-os csökkenést jelent az előző évhez viszonyítva.

Egynapos turistautakra 20,8 milliárd forintot (a külföldre tett utazások 5,4%-a, 2011-hez képest +20,7%), többnapos turistautakra 366,0 milliárd forintot (a külföldre tett utazások 94,6%, 2011-hez képest -1,5%) költöttek.

A költség legnagyobb hányadát az üdülési célú utazásokra fordított kiadások (224,7 milliárd forint, a turisztikai célú utazásokon elköltött összeg 58,1%-a) tették ki, de jelentős volt a VFR (77,1 milliárd forint, 19,9%), valamint az üzleti út kiállítás és vásár (60,9 milliárd forint, 15,8%) szerepe is. Kulturális és sportrendezvények felkeresése során 13,4 milliárd forintot (3,5%), konferenciákon és kongresszusokon 7,9 milliárd forintot (2,0%) költöttek el külföldön a magyarok.

- **A magyar (szabadidős és üzleti) turisták legnépszerűbb úti céljai Németország és Ausztria**

2012-ben a többnapos turisztikai célú utazások esetében Németország (506,8 ezer utazás) és Ausztria (485,5 ezer utazás) volt a legnépszerűbb úti cél a magyar lakosság körében. A tíz legjelentősebb desztináció közé Románia, Horvátország, a Cseh Köztársaság, Szlovákia, Szerbia, Olaszország, Franciaország és Ukrajna tartozott még (1. táblázat).

1. táblázat

**A turisztikai motivációjú többnapos külföldi utazások
legnépszerűbb úti céljai 2012-ben**

Rangsor	Ország	Utazások száma
1.	Németország	506 805
2.	Ausztria	485 531
3.	Románia	365 671
4.	Horvátország	272 410
5.	Cseh Köztársaság	250 422
6.	Szlovákia	194 569
7.	Szerbia	146 759
8.	Olaszország	135 792
9.	Franciaország	125 277
10.	Ukrajna	114 070

Forrás: KSH

A magyar lakosság belföldi és külföldi utazásairól 2004 óta gyűjt statisztikát a Központi Statisztikai Hivatal. A legfontosabb eredményeket a KSH honlapján elérhető stADAT-ban, Tájékoztatósi adatbázisban, a Nemzetközi utazásokról szóló statisztikai tükörben, valamint a Jelentés a turizmus ... évi teljesítményéről című kiadványban teszik közzé. További információ a turisztikai kereslettel foglalkozó KSH-felmérésekről az alábbi linkre kattintva olvasható:

http://www.ksh.hu/apps/meta.objektum?p_lang=HU&p_menu_id=110&p_ot_id=100&p_obj_id=OGI

További információk: **Magyar Turizmus Zrt.**
Kutatási Iroda
Tel.: 488-8710
Fax: 488-8711
E-mail: kutatas@itthon.hu
Internet: www.itthon.hu